

Հավելված

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2024 թվականի հունվարի 9-ի թիվ 2 Ա որոշման

ՆԵՐՔԻՆ ԱՌԻԴԻՏԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

- Սույն Կանոնադրությունը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ Բանկ) Ներքին աուդիտի վարչության առաքելությունը, իրավասությունները և գործառույթները: Կանոնադրությունը հաստատվում է ՀՀ ԿԲ խորհրդի (այսուհետ՝ Խորհուրդ) կողմից և ենթակա է վերանայման յուրաքանչյուր տարի:

Նպատակը և առաքելությունը

- Բանկի ներքին աուդիտի նպատակն է տրամադրել անկախ, անաչառ հավաստիացման և խորհրդատվական ծառայություններ՝ Բանկի գործառնությունները բարելավելու և արժեք ավելացնելու համար:

Ներքին աուդիտի վարչության առաքելությունն է պաշտպանել և բարելավել Բանկի արժեքները՝ մատուցելով ռիսկերի վրա հիմնված հավաստիացում և խորհրդատվություն:

Ներքին աուդիտի վարչությունն օգնում է Բանկին իրագործել իր նպատակները՝ հետևողական մոտեցմամբ գնահատելով և բարելավելով ներքին հսկողության, ռիսկերի կառավարման և կորպորատիվ կառավարման գործընթացների արդյունավետությունը: Իր գործառույթների շրջանակներում Ներքին աուդիտի վարչությունը տալիս է ծախսերով արդարացված բարելավման առաջարկներ, որոնք համաձայնեցվում են ղեկավարության հետ և հսկվում մինչև իրականացումը:

Անկախություն և անաչառություն

- Ներքին աուդիտի վարչությունն անկախ է Բանկի առօրյա գործառնություններից: Ներքին աուդիտորները չպետք է գործառնական պարտականություններ իրականացնեն և չպետք է հավաստիացում տրամադրեն այնպիսի ոլորտներում, որոնց համար նախորդ 12 ամսում կառավարչական կամ գործառնական պատասխանատվություն են կրել կամ որևէ այլ կերպ շահերի բախում ունեն:
- Ներքին աուդիտորները պետք է դրսևորեն անաչառ վերաբերմունք, որը թույլ է տալիս նրանց իրականացնել հանձնառություններն այնպես, որ նրանք վստահեն իրենց աշխատանքի արդյունքին, որակի վերաբերյալ փոխզիջումներ չիրականացնեն, և աուդիտորական խնդիրների վերաբերյալ իրենց դատողությունները չստորադասեն այլոց:
- Գլխավոր աուդիտորը ֆունկցիոնալ առումով հաշվետու է Խորհրդին և Աուդիտի կոմիտեին, իսկ վարչական առումով՝ Բանկի նախագահին և պարբերաբար հանդիպում է Աուդիտի կոմիտեի նախագահի և Բանկի նախագահի հետ:

Իրավասություն

6. Ներքին աուդիտի վարչությունը գործում է «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի և սույն կանոնադրության, Բանկում աուդիտի անցկացումը սահմանող կարգերի, այլ իրավական ակտերի, ինչպես նաև Խորհրդի և Բանկի նախագահի որոշումների և կարգադրությունների համաձայն:
7. Խորհուրդը
 - հաստատում է Ներքին աուդիտի վարչության կանոնադրությունը,
 - հաստատում է ռիսկերի վրա հիմնված աուդիտի տարեկան պլանը,
 - նշանակում և ազատում է աշխատանքից Գլխավոր աուդիտորին,
 - Գլխավոր աուդիտորից հաշվետվություններ է ստանում Ներքին աուդիտի պլանի կատարողականի և գործունեության հետ կապված այլ խնդիրների վերաբերյալ:
8. Ներքին աուդիտի վարչությանն աուդիտի նպատակով հասանելի են Բանկի թղթային և էլեկտրոնային ողջ տեղեկատվությունը, բոլոր տարածքները, գույքը և անձնակազմը՝ համաձայն Բանկում գործող կարգերի: Հատուկ ռեժիմով պահվող փաստաթղթերի հետ աշխատանքը իրականացվում է Գլխավոր աուդիտորի գիտությամբ:

Ներքին աուդիտի վարչության կառուցվածքը

9. Ներքին աուդիտի վարչությունը ղեկավարում է Գլխավոր աուդիտորը:
10. Ներքին աուդիտի վարչության կառուցվածքը հետևյալն է.
 - Գլխավոր աուդիտոր,
 - Գլխավոր աուդիտորի տեղակալ,
 - Ֆինանսական աուդիտի բաժին,
 - Գործառնական աուդիտի բաժին,
 - Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների աուդիտի բաժին:
11. Ներքին աուդիտի վարչության բաժինների աշխատանքի կազմակերպումն ու ղեկավարումն իրականացվում է համապատասխան բաժինների պետերի կողմից, որոնք անմիջականորեն հաշվետու են Գլխավոր աուդիտորին:
12. Բանկի նախագահը Աուդիտի կոմիտեի դրական եզրակացության հիման վրա նշանակում է ներքին աուդիտորներ:

Ներքին աուդիտի վարչության փոխհարաբերությունները Բանկի ստորաբաժանումների հետ

13. Բանկի ստորաբաժանումների ղեկավարները պետք է ակտիվ համագործակցեն Ներքին աուդիտի վարչության հետ: Նրանց միջև հարաբերությունները պետք է լինեն բաց և մշտական հիմքի վրա, որպեսզի Ներքին աուդիտի վարչությունը տեղեկացված լինի Բանկի գործառնական ռիսկերի մասին:
14. Ստորաբաժանումների ղեկավարներն իրենց կառավարման ներքո գտնվող գործընթացների, յուրաքանչյուր կառուցվածքային, տեխնոլոգիական, այլ տիպի փոփոխությունների իրականացման նախաձեռնությունների մասին պետք է տեղեկացնեն Ներքին աուդիտի վարչությանը՝ գործընթացներում էական ռիսկերը հնարավորինս շուտ բացահայտելու և գնահատելու համար:
15. Ստորաբաժանումների ղեկավարները պետք է քայլեր ձեռնարկեն՝ ներքին աուդիտի բացահայտած խնդիրները խելամիտ ժամկետներում լուծելու համար:

Շրջանակ

16. Ներքին աուդիտի շրջանակը ներառում է, սակայն չի սահմանափակվում փաստերի անաչառ ուսումնասիրությամբ՝ Բանկի կորպորատիվ կառավարման, ռիսկերի կառավարման և հսկողական գործընթացների համարժեքության ու արդյունավետության վերաբերյալ Խորհրդին և Աուդիտի կոմիտեին, ղեկավարությանը և այլ անձանց անկախ գնահատականներ տրամադրելու համար:

Հիմնական գործառույթները

17. Ներքին աուդիտի վարչությունն իրականացնում է «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածով սահմանված գործառույթները, ինչպես նաև սույն կանոնադրությունով սահմանված այլ գործառույթներ:
18. Բանկի գործընթացների ռիսկայնության գնահատման հիման վրա աուդիտի տարեկան պլանի կազմում, որը պետք է հավանության արժանանա Աուդիտի կոմիտեում և հաստատվի Խորհրդի կողմից: Անհրաժեշտության դեպքում տարեկան պլանը կարող է վերանայվել և ճշգրտվել՝ ի պատասխան Բանկի գործունեության, ռիսկերի, գործառնությունների, ծրագրերի, համակարգերի և հսկողությունների փոփոխության:
19. Կորպորատիվ կառավարման, ռիսկերի կառավարման և ներքին հսկողության հետ կապված հավաստիացման և խորհրդատվական հանձնառությունների միջոցով աուդիտի տարեկան պլանի իրականացում:
20. Խորհրդի, Աուդիտի կոմիտեի, Բանկի նախագահի կամ Գլխավոր աուդիտորի հանձնարարությամբ հատուկ և չնախատեսված աուդիտորական հանձնառությունների իրականացում:

20. 1. Խորհրդի, Աուդիտի կոմիտեի, Բանկի նախագահի հանձնարարությամբ Բանկի գործընկերներին հավաստիացման տրամադրում:
21. Ներքին հսկողության, ռիսկերի կառավարման և կորպորատիվ կառավարման գործառույթների բարելավմանն ուղղված արդյունավետ լուծումների բացահայտում և ղեկավարության հետ համաձայնեցում: Այն դեպքում, երբ ստորաբաժանումների ղեկավարության հետ համաձայնության գալ չի հաջողվում, խնդիրը ներկայացվում է Բանկի նախագահի և Աուդիտի կոմիտեի ուշադրությանը: Վերջիններիս առաջարկությամբ խնդիրը կարող է ներկայացվել Խորհրդի քննարկմանը:
22. Բացահայտված խնդիրները խելամիտ ժամկետներում լուծելու հետստուգումային հսկողության իրականացում:
23. Աուդիտորական հանձնառությունների արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվության ներկայացում ստորաբաժանումների ղեկավարներին, ներառյալ կորպորատիվ կառավարման, ռիսկերի կառավարման և ներքին հսկողական համակարգի վերաբերյալ գնահատականի տրամադրում:
24. Իր աշխատանքի և կատարողականի վերաբերյալ Խորհրդին և Աուդիտի կոմիտեին ամփոփագրերի ներկայացում՝ կիսամյակային և տարեկան հաշվետվությունների տեսքով:
25. Արտաքին աուդիտի, ինչպես նաև այլ հավաստիացման ու խորհրդատվական ծառայություններ տրամադրողների աշխատանքների կոորդինացում և տրված առաջարկությունների կատարման նկատմամբ հետստուգումային հսկողության իրականացում:

Ներքին աուդիտի մասնագիտական գործունեության միջազգային ստանդարտներ

26. Իր գործունեությունն իրականացնելիս Ներքին աուդիտի վարչությունն առաջնորդվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով, Բանկի իրավական ակտերով և Ներքին աուդիտորների ինստիտուտի կողմից հրապարակված Մասնագիտական գործունեության միջազգային հայեցակարգի պարտադիր ուղեցույցներով՝ ներառյալ հիմնական սկզբունքները, ներքին աուդիտի սահմանումը, միջազգային ստանդարտները և էթիկայի կանոնները: Ներքին աուդիտի ղեկավարը տարեկան մեկ անգամ պետք է Աուդիտի կոմիտեին և Խորհրդին ներկայացնի ներքին աուդիտի գործունեության համապատասխանությունը էթիկայի կանոններին և Ստանդարտներին:

Որակի հավաստիացման և բարելավման ծրագիրը

27. Ներքին աուդիտի վարչությունը ներդրել է Որակի հավաստիացման և բարելավման ծրագիր, որն ընդգրկում է Ներքին աուդիտի վարչության գործունեության բոլոր ոլորտները: Ծրագիրը ներառում է Ներքին աուդիտի գործառույթի՝ Ներքին աուդիտի սահմանմանը և Ստանդարտներին, ինչպես նաև էթիկայի կանոններին

համապատասխանության գնահատումը: Ծրագիրը նաև գնահատում է ներքին աուդիտի գործառույթի արդյունավետությունն ու նպատակայնությունը և բացահայտում զարգացման հնարավորությունները:

28. Գլխավոր աուդիտորը պետք է ներկայացնի Որակի հավաստիացման և բարելավման ծրագրի, ինչպես նաև ընթացիկ ներքին գնահատումների ու առնվազն հինգ տարին մեկ իրականացվող արտաքին գնահատումների արդյունքները Խորհրդին, Աուդիտի կոմիտեին և Բանկի նախագահին: